

บทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people in Bansang Municipality Bang Pa-in in Phranakhon Si Ayutthaya

จิระประภา ปัดถา

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : jiraprapa-777@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าสถิติที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยการทดสอบด้วยค่าสถิติเอฟ และเปรียบเทียบรายคู่โดยการทดสอบด้วยวิธีแอลเอสดี โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และ 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาทเทศบาล, คุณภาพชีวิต, เทศบาลตำบลบ้านสร้าง

Abstract

This research aimed to: 1) study people's comments to the Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people; and 2) compare the people's comments to the Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people. The samples were 380 people in Bansang Municipal area. The research instrument was a questionnaire. The statistical analysis was performed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and LSD. The statistical significance was set at .05. The findings revealed as follows: 1) The people's comments to the Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people were named respectively with the means from high to low levels when each one was considered: in physical domain, psychological domain, social relationships, and environment; and 2) differences in the people's gender, ages, level of education and income did not have different in comments to the Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people. And differences in the people's occupations affected differences in comments to the Role of Bansang Municipality to Developing the Quality of the people.

Keywords: The Role of Municipality, Quality of the people, Bansang Municipality

1. บทนำ

รูปแบบการปกครองของไทยตั้งแต่สมัยอดีตได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยเรื่อยมา โดยเริ่มจากสมัยสุโขทัย มีลักษณะการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ต่อมาถึงในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการปรับปรุงรูปแบบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์ปกครองไพร่ฟ้า มีข้าราชการเข้ามารับผิดชอบบริหารงานในหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการปกครอง ด้านการเกษตร และด้านการคลังของประเทศ ส่วนงานในภูมิภาคก็เป็นหน้าที่ของเจ้าเมืองมีอำนาจในพื้นที่นั้นๆตามลำดับความสำคัญของเมือง จนถึงครั้นสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทำการปฏิรูปการปกครองของไทยให้ทันสมัยขึ้น โดยแบ่งการบริหารราชการทางการปกครองออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ชวลิต สละ [1] รัฐบาลไทยมีแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตัวเองด้วย นอกจากนี้ ในความเป็นจริงแล้ว เมื่อท้องถิ่นได้เจริญก้าวหน้าไประดับหนึ่งจนมีคนเข้ามาตั้งหลักแหล่งเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ย่อมจะมีความต้องการบริการสาธารณะหลายประการ และคนในชุมชนก็มีรายได้พอที่จะร่วมมือกันให้มีการปกครองท้องถิ่น และมีหน่วยงานกลางของท้องถิ่นเพื่อจัดหาบริการสาธารณะมาสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการบริหารจัดการพัฒนาให้มีความเจริญทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน บริการสาธารณะ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร สิ่งแวดล้อม การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสามารถรองรับภารกิจถ่ายโอนอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพื่อส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ต้องบริหารกิจการให้พัฒนาและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็น

รูปแบบการพัฒนา ซึ่งยึดพื้นที่เป้าหมายและนำแนวทางที่ดีที่สุดมาปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะศึกษาเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อสำรวจคุณภาพชีวิตของประชาชนจากการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านสร้างที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยนำเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) เนื่องจากเครื่องชี้วัดดังกล่าวมีความเป็นมาตรฐานและมีเนื้อหาครอบคลุมความเป็นองค์รวมของคุณภาพชีวิตตามที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความหมายคุณภาพชีวิต ซึ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จากนั้นจึงสามารถนำผลจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนและส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,397 คน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 380 คนโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประกอบอาชีพ และรายได้ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย องค์ประกอบคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 24 ข้อซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยมีการแปลความหมาย 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และวิธีการเก็บแบบสอบถามเป็นรายบุคคล ตลอดจนถึงการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม มาตรวจดูความสมบูรณ์ในแต่ละข้อและนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ เมื่อได้ข้อมูลครบผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีการสถิติต่อไป

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test, F-test, และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีแอลเอส ดี

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท / โรงงานและรายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท

5.2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนรายด้านในภาพรวม

บทบาทของเทศบาลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.ด้านร่างกาย	3.51	0.84	มาก
2.ด้านจิตใจ	3.46	0.81	ปานกลาง
3.ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.40	0.82	ปานกลาง
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.37	0.84	ปานกลาง
รวม	3.41	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชน ด้านร่างกาย

ด้านร่างกาย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.เทศบาลจัดกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชน	3.49	0.94	มาก
2.เทศบาลบริการตรวจสุขภาพแก่ประชาชนเป็นประจำทุกปี	3.24	1.01	ปานกลาง
3.เทศบาลจัดสถานที่ให้มีการรักษาพยาบาลจากศูนย์บริการสาธารณสุข	3.30	1.02	ปานกลาง
4.เทศบาลจัดให้มีการฉีดพ่นยาป้องกัน การแพร่พันธุ์ของยุงลาย	3.53	0.98	มาก
5.เทศบาลจัดกิจกรรมชมรมแอโรบิค	3.37	1.06	ปานกลาง
6.เทศบาลได้จัดให้มีลานกีฬา หรือ สถานที่ออกกำลังกายที่มีมาตรฐานแก่ประชาชน	3.52	0.99	มาก
รวม	3.51	0.84	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านร่างกาย ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชน ด้านจิตใจ

ด้านจิตใจ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.เทศบาลส่งเสริมให้ร่วมทำบุญตักบาตรหรือปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา	3.54	0.96	มาก
2.เทศบาลส่งเสริมกิจกรรมงานประเพณีและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น	3.62	0.98	มาก
3.เทศบาลมีการจัดบริการช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยหรือด้อยโอกาส	3.16	0.94	ปานกลาง
4.เทศบาลรณรงค์ให้ลด ละ เลิกอบายมุขต่างๆ	3.16	1.01	ปานกลาง
5.เทศบาลจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้ประชาชนได้มีสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย	3.38	0.92	ปานกลาง
6.เทศบาลได้มีการจัดกิจกรรมหรือการเล่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเช่น การแข่งขันหมากรุกไทย การอนุรักษ์ศิลปะและมรดกไทย เป็นต้น	3.37	0.99	ปานกลาง
รวม	3.46	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านจิตใจ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน	3.26	0.91	ปานกลาง
2.เทศบาลจัดโครงการพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้านและประชาชนที่สนใจ	3.29	0.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (ต่อ)

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
3.เทศบาลได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ	3.24	1.01	ปานกลาง
4.เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน	3.33	0.94	ปานกลาง
5.เทศบาลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น	3.25	1.02	ปานกลาง
6.เทศบาลได้จัดช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน	3.54	0.95	มาก
รวม	3.40	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.เทศบาลมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในชุมชนที่ได้มาตรฐาน	3.40	0.91	ปานกลาง
2.เทศบาลจัดให้มีจุดทิ้งขยะในชุมชนเพียงพอกับความต้องการ	4.59	0.60	ปานกลาง
3.เทศบาลพัฒนาแหล่งน้ำทางธรรมชาติเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน	3.28	0.94	ปานกลาง
4.เทศบาลมีการปรับปรุงระบบประปาที่มีประสิทธิภาพ	3.43	0.94	ปานกลาง
5.เทศบาลมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชน	3.46	0.93	ปานกลาง
6.เทศบาลสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน	3.33	0.98	ปานกลาง
รวม	3.37	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ข้อมูลด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

5.3.1 ประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3.2 ประชาชนที่มีช่วงอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกายและด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแตกต่างกัน

5.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมแตกต่างกัน

5.3.5 ประชาชนที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

6.1 บทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านสร้างในโครงการต่าง ๆ นั้นยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ในด้านขอบเขตอำนาจหน้าที่วิธีการปฏิบัติจึงทำให้เกิดความทับซ้อนทั้งภายใน

และภายนอกองค์กร โดยเฉพาะการถ่ายโอนภารกิจ อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของเทศบาล รวมถึงยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน จึงส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในเทศบาลยังไม่ได้รับการพัฒนาที่ดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานยังขาดความต่อเนื่องไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นผลการวิจัยในระดับต่ำสุด คือด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในการงานอาชีพเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่า

6.1.1 ด้านร่างกาย ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่าบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างให้ความสำคัญเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยมีการบริหารจัดการและส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตเทศบาลเป็นอย่างดี เช่น การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายบริการตรวจสุขภาพแก่ประชาชนจัดสถานที่ให้มีการรักษาพยาบาลจากศูนย์บริการสาธารณสุขจัดให้มีการฉีดพ่นยาป้องกันการแพร่พันธุ์ของยุงลายจัดกิจกรรมชมรมแอโรบิก และจัดให้มีลานกีฬา หรือสถานที่ออกกำลังกายที่มีมาตรฐานแก่ประชาชนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้รันด์แช่ต์ [2] ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโชคดีเทศบาลเมืองแสนสุขจังหวัดชลบุรีพบว่า ความคิดเห็นคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนโชคดีเทศบาลเมืองแสนสุขจังหวัดชลบุรีด้านร่างกายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.2 ด้านจิตใจ มีระดับความคิดเห็นปานกลางแสดงให้เห็นว่าบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมด้านจิตเจ้านั้นยังไม่มากเท่าที่ควร ประชาชนมีความต้องการให้เทศบาลจัดบริการช่วยเหลือให้แก่ประชาชนผู้ประสบภัยหรือผู้ด้อยโอกาสเทศบาลควรณรงค์ให้ลด ละ เลิก อบายมุข จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้ประชาชนได้มีสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย อีกทั้งจัดกิจกรรมหรือการเล่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจักรพงษ์ เกษเอ็น [3] ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแพลตเซา พบว่าความคิดเห็นของประชาชนคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของ

การเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านจิตใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีระดับความคิดเห็นปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างในการบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์ทางสังคมนั้นยังไม่ทั่วถึง เทศบาลจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน จัดโครงการพัฒนาอาชีพให้แก่กลุ่มแม่บ้านและประชาชนที่สนใจ จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพส่งเสริมให้ประชาชนทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนเทศบาลและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจักรพงษ์ เกษเริญ [3] ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องอาคารแฝดเตาเผา พบว่าความคิดเห็นของประชาชนคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างนั้นยังขาดการจัดการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ทั้งระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในชุมชนที่ได้มาตรฐาน จุดทิ้งขยะในชุมชนที่เพียงพอกับความต้องการ การพัฒนาแหล่งน้ำทางธรรมชาติเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน การปรับปรุงระบบประปาที่มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชน และประชาชนยังขาดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวินัย อ่ำดวง [4] ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนชาวชุมชนสะพานสามตำบลท้ายบ้านอำเภอเมืองสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการ ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า

6.2.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านสร้างนั้นมุ่งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อย่างเท่าเทียมและเข้าถึงความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวินัย อ่ำดวง [4] ได้วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

6.2.2 ประชาชนที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านสร้างมียุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึงในทุกช่วงวัย เช่น วัยเด็ก มีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัยผู้ใหญ่ มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และวัยผู้สูงอายุ มีการแจกเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น การพัฒนาประชาชนให้ตอบสนองต่อความต้องการในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพอนามัยการศึกษาจิตใจคุณธรรมความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาในทุกขั้นตอนของชีวิตนับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ วามวานิชย์ [5] ได้วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามอายุในภาพรวมพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

6.2.3 ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันประชาชนในเขตเทศบาลส่วนมากประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/โรงงาน ซึ่งมีช่วงระยะเวลาการทำงานไม่แน่นอน อาจส่งผลให้ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา

ของ เพชรรัตน์ ทองหยอด [6] ได้วิจัยเรื่องการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในจังหวัดอ่างทองประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านกฎหมายและภาพรวมแตกต่างกัน

6.2.4 ประชาชนที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน รายได้จึงถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของประชาชน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยกำหนดคุณภาพชีวิตของบุคคล เทศบาลจึงมีการจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ของเทศบาลตำบลบ้านสร้างเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครอบครัวให้กับประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสามารถ สง่างาม [7] ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลัดหลวงอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลัดหลวงอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายด้านสุขภาพจิตและโดยรวมแตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

7.1.1 ด้านร่างกาย การดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนนั้น เทศบาลควรมีการจัดให้บริการตรวจสุขภาพแก่ประชาชนเป็นประจำทุกปี อีกทั้งควรดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง

7.1.2 ด้านจิตใจ เทศบาลควรให้ความสำคัญแก่ประชาชนผู้ประสบภัยหรือผู้ด้อยโอกาส โดยมีการสำรวจประชาชนในพื้นที่ที่ยังต้องการได้รับความช่วยเหลือ เพื่อส่งผลให้ประชาชนนั้นมีคุณภาพชีวิตและส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดียิ่งขึ้น

7.1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและ

ครอบครัว โดยจัดโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ผู้ที่สนใจ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ

7.1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม เทศบาลควรจัดโครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำทางธรรมชาติโดยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ใกล้เคียง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลที่ได้ว่ามีระดับคุณภาพชีวิตนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ในระดับใด

7.2.2 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบถึงบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างที่เป็นจริง และบทบาทของเทศบาลตำบลบ้านสร้างที่คาดหวังจากประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องของบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] ขวลิต สละ, “ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น”, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- [2] นิรันดร์ แซ่แต้, “คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโชคดี เทศบาลเมืองแสนสุขจังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555.
- [3] จักรพงษ์ เกย์เย็น, “คุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.
- [4] วินัย อ่ำดวง, “คุณภาพชีวิตของประชาชนชาวชุมชนสะพานสาม ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โครงการบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2552.

- [5] ปกรณ์ วามวานิชย์, “คุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา ตำบลวารินชำราบและตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2553.
- [6] เพชรรัตน์ ทองหยอด, “การบริหารจัดการของ องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการพัฒนา และ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชนใน จังหวัดอ่างทอง”, หลักสูตรปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- [7] สามารถ สง่างาม, “คุณภาพชีวิตของประชาชนใน เขตเทศบาลเมืองลัดหลวง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์หลักสูตร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร, 2554.